
OBSAH

ÚVOD	13
VÝVOJ NÁZORŮ NA ANGINU PECTORIS	15
PRVÁ ČÁST:	
TEORETICKÉ PŘEDPOKLADY	
VZNIKU SRDEČNÍ ISCHÉMIE A JEJÍCH PROJEVŮ	
I. Přehled anatomie a fyziologie srdce	27
1. Koronární řečiště	27
2. Myokard	31
3. Srdeční inervace	33
a) Eferentní (motorická) srdeční inervace	34
b) Mediátory	35
c) Aferentní (senzitivní) srdeční inervace	36
4. Metabolismus srdečního svalu	37
5. Základní fyziologické vlastnosti myokardu	41
6. Srdce a krevní oběh	47
7. Srdeční práce, kyslíková spotřeba a účinnost	50
8. Koronární oběh	53
a) Koronární průtok	53
Plnicí (perfusní) tlak	54
Srdeční frekvence	54
Koronární resistance	54
b) Řízení koronárního průtoku	56
Autoregulace basálního tonu	57
Chemickometabolická autoregulace	57
Neurohumorální regulace	58
II. Koronární nedostatečnost a její následky	60
1. Příčiny koronární nedostatečnosti	61
a) Zmenšení průsvitu věnčitých tepen	61
b) Snížení koronárního průtoku z mimokoronárních příčin	62

Hypotense	62
Vysoká extravaskulární resistence	62
c) Snížení obsahu kyslíku v tepenné krvi	63
Hypoxémie	63
Anémie	63
Blokáda hemoglobinu chemickými látkami	63
d) Hemodynamické zátěže	63
Tělesné zatížení	63
Tělesná teplota	64
Tachykardie	64
Hypertense	64
e) Neurohumorální vlivy	64
Stres	64
Hyperinsulinémie	65
Tyroidální hormon	65
f) Myokardiální příčiny	65
Srdeční dilatace	65
Srdeční hypertrofie	66
2. Změny srdečního metabolismu během ischemie	66
3. Klinické projevy ischemie	70
a) Ischemická bolest	70
b) Elektrokardiografické změny	74
Elektrokardiografická ischemie	74
Elektrokardiografické poškození	77
Elektrokardiografická nekrosa	80
c) Poruchy rytmu	81
d) Ischemická dysfunkce levé komory	81
e) Laboratorní změny	82
III. Klinikomorfologická korelace u anginy pectoris	85

DRUHÁ ČÁST:

DIFERENCIÁLNÍ DIAGNOSA ZÁCHVATU ANGINY PECTORIS

I. Námahová angina pectoris	95
1. Obecná patogenese záchvatů námahové angíny	98
2. Typické znaky záchvatu	101
a) Vyvolávající příčina	102
b) Lokalisace a vyzářování bolesti	104
c) Charakter bolesti	104
d) Trvání záchvatu a jeho ovlivnění	105
3. Atypické znaky záchvatu	105

a) Vyvolávající příčina	107
b) Lokalisace a vyzařování bolesti	109
c) Charakter bolesti	110
d) Trvání záchvatu a jeho ovlivnění	110
4. Objektivní nález v záchvatu angíny	111
II. Nenámahové bolesti na hrudi	114
1. Varianta anginy pectoris	114
2. Akutní ischemická srdeční choroba	115
a) Srdeční infarkt	116
b) Intermediární příhoda	117
3. Druhotná angina pectoris	120
a) Anginosní syndrom při anémii	120
b) Anginosní syndrom u poruch rytmu	121
c) Anginosní syndrom u endokrinních poruch	122
d) Anginosní syndrom u stenomykavosti aortální chlopně	123
e) Anginosní syndrom u nedomykavosti aortální chlopně	123
f) Anginosní syndrom u diastolické hypertenze	124
g) Anginosní syndrom u mitrální stenomy	124
h) Anginosní syndrom u plicní embolie	125
ch) Anginosní syndrom při cor pulmonale chronicum	126
i) Anginosní syndrom u vrozených srdečních vad	126
j) Anginosní syndrom u kardiomegalie	126
k) Anginosní syndrom u perikarditidy	127
4. Ascendentní typ složitých angín	127
5. Mimosrdeční bolesti na hrudi	128
a) Funkční bolesti	128
Neurocirkulační astenie (srdeční neuroza)	128
Iatropatogenní srdeční nemoc	129
Münchhausenský syndrom	130
b) Bolesti hrudní stěny	130
Bolesti kožního původu	130
Afekce interkostálních nervů	131
Muskuloskeletární bolesti	131
Vertebrogenní bolestivý syndrom	131
Myofasciální bolestivý syndrom	132
Syndrom přední stěny hrudní	132
Periostosy	133
Tietzeho syndrom	133
Chondrokostální syndrom	133
Xiphoidalgia	133
Choroby kostěné části žebra	133
c) Bolesti hrudních útrob	134

d) Bolesti břišních útrob	135
Žlučnickové afekce	135
Žaludeční afekce	135
Afekce pankreatu	135
Syndromy esofageální a diafragmatické (epifrenální syndrom Bergmannův)	136
III. Diagnosa bolesti na hrudi	137
1. Diagnostické pomůcky k rozpoznání anginosní bolesti	137
a) Klinické zkoušky	137
Test sinu karotického	137
Nitroglycerinová zkouška	138
b) Elektrokardiografické zkoušky	138
Pracovní zkoušky	138
Hypoxemická zkouška	150
Farmakologická zkouška	151
c) Hemodynamická měření	151
Měření koronárního průtoku	151
Vasodilatační zkoušky	152
Transkoronární oběhová doba	152
d) Biochemické metody	152
Průkaz anaerobiosy myokardu	152
Ponámahová saturace sinokoronární krve kyslíkem	153
Indikátorové srdeční enzymy	153
Plasmatické catecholaminy.	153
e) Koronarografie	154
2. Diagnostický postup při bolestech na hrudi	155
a) Anamnesa	155
b) Zjištění aktuálního koronárního stavu	155
c) Aktivní pátrání po mimokoronárních onemocněních	156
Hemodynamicky nevýhodné stavy	156
Mimosrdeční bolestivá onemocnění	156

TŘETÍ ČÁST:

ANGINA PECTORIS JAKO PROJEV ISCHEMICKÉ SRDEČNÍ CHOROBY

I. Epidemiologie námahové anginy pectoris	161
1. Výskyt anginy pectoris	162
2. Risikové faktory u anginy pectoris	163
a) Věk a pohlaví	164
b) Rodinná zátěž	165

c) Hypertense	165
d) Hypercholesterolémie	168
e) Kouření	169
f) Otylost	170
g) Zaměstnání	171
h) Tělesná inaktivita	171
ch) Stres a osobnost	172
i) Klidový a popracovní elektrokardiogram	175
j) Jiné risikové faktory	175
k) Nahromadění risikových faktorů	176
3. Přidružená onemocnění	176
II. Průběh námahové anginy pectoris	178
1. Čerstvá angina pectoris	179
a) Prodigia	179
b) Okolnosti vzniku prvního záchvatu	179
c) Vývoj v prvním měsíci	180
2. Chronická angina pectoris	182
3. Změny klidového elektrokardiogramu v průběhu anginy	186
4. Laboratorní nálezy	194
5. Velikost srdečního stínu	196
6. Chronická městnavá srdeční slabost	196
7. Prognosa anginy pectoris	196
8. Posuzování anginy pectoris	197
III. Prevence a léčení anginy pectoris	199
1. Primární prevence a léčení	199
2. Sekundární prevence a léčení	200
a) Akutní ischemická srdeční choroba	200
b) Chronická angina pectoris	202
Životospráva	202
Snížení psychické tense	203
Psychoterapie	204
Psychofarmaka	204
Sedativa a hypnotika	205
Alkohol	205
Tělesný trénink	206
Léčení přidružených onemocnění	208
Antianginosní léky	211
Nitrosloučeniny	212
Léky se selektivním koronarodilatačním účinkem	215
Blokátory adrenergických beta-receptorů	217

Inhibitory monoaminoxidas	217
Ostatní léky	218
Chirurgické léčení	218
Zákroky na vegetativním systému	219
Snížení srdečního metabolismu	219
Nepřímé revaskularizační operace	219
Přímé revaskularizační operace	220
3. Přehled léčení anginy pectoris	221
Souhrn	223
Doslov (prof. MUDr. F. Herles, DrSc.)	230
Literatura	233
Rejstřík	257